

"Sellepärast kõik, mida te tahate, et inimesed teile teevad, tehke ka neile"

(Uus Testament Mt 7,12).

ettekanne Diakooniapäevadel

18.11.2011 Vaike Salveste

TÖÖ (work)

Töötavate inimeste tegevus on alati konkreetne ning nad teevad sihipäraselt konkreetsed tööd (konkreetsed kasulikku tööd).

Konkreetsed tööd ja sisu on lõputult mitmekesised, olenevad konkreetse inimese võimetest, vilumustest ja vajadustest. Töötav inimesed määravad vastavalt oma eesmärkidele, milliseid konkreetseid tööd tal tuleb teha.

Töö tähendus

Töölaulude liigid (Tampere järgi)

- Karjaselaulud
- Öitsilaulud
- Laulud sönnikulaotamisel
- Lõikuselaulud
- Laulud heinatöodel
- Talgulaulud
- Kalurite laulud
- Marjuliste ja lehiliste laulud
- Laulud kodustel töodel (ketramine, pesupesemine, jahu jahvatamine jms.)

AMET

- On ameti poolest; *ametilt rätsep*
- lahkub ametist
- sai ametikõrgendust, tõuseb ametiredelil

inglise keeles

calling, vocation, occupation

AMETIALA

- Kutse-, eri-, tööala
- inglise keeles

hariduslikku ettevalmistust nõudev –

profession

Amet, ENE 1,202

Tööala,

tööülesanded, mida isik täidab oma ametikohal ja mille eest ta saab tasu

Ametikoht ja ametijuhend

Ametikoht: töökoht, mille täitja tööülesanded, õigused ja vastutus on kindlalt piiritletud.

Ametijuhend: töötaja seisundi ja tööülesannete kirjeldus.

Sisaldab töötaja põhikohustused, õigused, vastutuse ja olulised ametialased seosed.

ELUKUTSE

- Kutse;
- *elukutseline* (kutseline, professionaalne)

Elukutse; ENE 2, 548:

Tööülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, oskused ja vilumused, mis omandatakse süstemaatiliselt õppides või kestvaalt töötades.

Elukutse omandamist tõendab harilikult kutsetunnistus või diplom

KUTSEALA

- KUTSE;
- Kutseala, --- kutseõpe

- Kutse-eetika –

kutsealaga seotud käitumis- ja kõlblusnormid

TÖÖTEGIJAST ELUKUTSE ESINDAJAKS

Kutseoskus, ettevalmistustase

KVALIFIKATSIOON, on seotud erialase
ettevalmistusega akrediteeritud õppekaval

SULETUD SÜSTEEM – on kvalifikatsioon
või ei

KUTSEÜHING koondab ühesuguse
kvalifikatsiooniga inimesed

EETIKAKOODEKS

Elukutse arenguks praktikas on alati küsimus sellest, kas elukutse olemasoluks eksisteerib seaduslik või mõni muu moraalne struktuur

- *seadus (riiklik)*
- *organisatsiooni keskne (vaimulik)*

KUTSESTANDARD JA KUTSETUNNISTUS

22. mail 2008 võeti vastu uus [kutseseadus](#), mis sätestab **8-astmelise kvalifikatsiooniraamistiku** senise 5-astmelise raamistiku asemel, mida ei peetud piisavalt paindlikuks kõikide elukestva õppe jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kirjeldamisel.

- 8-astmeline kvalifikatsiooniraamistik viib meie kutsete süsteemi kooskõlla Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga (European Qualification Framework (EQF)) ning annab võimaluse meie kutsete süsteemi teiste Euroopa riikide süsteemidega võrrelda.

HARIDUS

-- KUTSEÕPE

--- RAKENDUSKÕRGHARIDUS

Erialane sotsiaaltöö kõrgharidus jaguneb seega Eestis kaheks:

- teoorial põhinev *bakalaureusekraad*; kus praktilisi oskusi õpetatakse koos teoreetiliste alustega;
- praktilal baseeruv rakenduskõrgharidus, kus rohkem pööratakse tähelepanu igapäevaste tööoskuste väljaarendamisele.
- Mõlemate koolide lõpetajad saavad jätkata magistriõppes

KUTSEÜHING

- näiteks

Notarite Koda

EETIKAKOODEKS

- Eesti arstieetika koodeks
- Rahvusvaheline ämmaemandate eetikakoodeks
- Eesti farmatseutide kutse-eetika normid
- Eesti Laborantide Ühingu eetikakoodeks
- Füsioterapeutide eetikakoodeks

VABATAHTLIK TEGEVUS

Vabatahtlik tegevus on oma aja, energia või oskuste pakkumine vabast tahtest ja tasu saamata. Vabatahtlikud aitavad teisi või tegutsevad peamiselt avalikes huvides ja ühiskonna heaks.

Oma pereliikmete abistamist ei loeta vabatahtlikuks tegevuseks.

<http://www.vabatahtlikud.ee/et/Vabatahtlik-tegevus>

AMETID EELKs

Vaimulik

4. OSA. VAIMULIK AMET

1. peatükk. Vaimuliku ameti mõiste

§ 49. Vaimuliku ameti mõiste

(1) Vaimulik amet on Kristuse seatud karjase-, kuulutamise- ja teenimisamet ühe, püha, üleilmse ja apostliku kiriku teenistuses, mis rajaneb kõigi kristlaste osalemisel Kristuse kuninglikus preestriametis (Mt 28:19-20; Jh 20:21, 21:15-17; Ap 20:28; 1Pt 2:9; Ilm 1:6; Augsburgi usutunnistus, art. V ja XIV).

(2) **EELK tunnustab vaimuliku ametina piiskopi, preestri ja diakoni ametit.**

Piiskop, preester, diakon

(3) Piiskopi ja preestri amet seisneb õpetamises, kuulutamises, sakramentide talitamises ja kirikukari rakendamises.

(4) **Piiskop** teostab ülemkarjasena ülevaatamisametit kohalikus kirikus, vastutades õpetuse ja vaimulike ordineerimise eest (1Tm 3:1jj; 4:13; 5:22; Tt 1:9; Augsburgi usutunnistus, art. XXVIII; Apoloogia, art. XXVIII; Porvoo Ühisavaldus, §-d 42-44).

(5) **Preester** teostab talle usaldatud ametit koguduses või mõnel teisel kiriku tööalal (Ap 14:23; Tt 1:5).

(6) **Diakoni** amet seisneb kuulutamises ja ligimese teenimises (Ap 6:1-6; 1Tm 3:8).

Diakoonia valdkonna töötegijad

TAGASIVAADE

läbi sajandi

1930ndad

hooldekandeesutused

Räägitakse diakonitest ja sotsiaalõdedest

1991. aastal alustasid

**PRAOSTKONDADE
DIAKOONIASEKRETÄRID**

1992. aastal lõpetasid 16 inimest
diakoonia põhikoolituse

Ametiõpe

- 1993 alustasid 12 tudengit 2-aastast ametiõpet Usuteaduse Instituudis
19. mail 1995. a õnnistati töösse 7 lõpetajat

II lend

*“Kooli lõpetamine ei taganud meile
kirikusüsteemis mingit kindlat tööd ega
palka, see tuli igapähele endal leida”*

*väljavõte isklikust arhiivist,
kursusetöö Tallinna
Pedagoogilises Instituudis 1999*

Diakoonia töötajad kogudustes

... oli olemas suhteliselt hästi kaetud
töötajate võrgustik

... nii palgalised kui vabatahtlikud

Diakooniakool

EELK Diakooniakool ei suutnud oma positsiooni Eesti haridussüsteemis välja arendada ning kool suleti pärast mõneaastast tegutsemist.

EELK Diakooniakeskus ei loonud uut koolitussüsteemi ja mõne aasta pärast lõpetas keskus ka ise oma tegevuse. Süstemaatiline diakoonia valdkonna hariduse edendamise oli Eestis taas katkenud.

Lagunemine

... 90-ndate teine pool

Uus algus

2004. aastal alustati Soome Kiriku Välisabi toetusel uuesti diakoonia valdkonna arendamisega. Eestis resideerus Aarno Lahtinen, loodi diakoonia arengukava töögrupp ja võeti vastu otsus alustada uuesti koolitustegevust.

Diakoonia valdkonna koolitus otsustati integreerida EELK Usuteaduse Instituudi tegevuseks, sest tegemist on EELK ülikooliga.

2005. aastal kuulutati EELK diakoonia arendusprogrammi raames välja alaprogramm eesmärgiga üles ehitada diakoonia valdkonna koolitussüsteem.

- “EKN ja EELK UI arendusprojekt Eesti kaplanaadi väljaarendamiseks”,
- 320 t diakooniaalane täienduskoolituse projekt koguduste töötajatele, Projekti käigus korraldati 320 t täienduskoolitus koguduste diakooniatöötajatele- ja vabatahtlikele. Koolitusel osales kokku 22 inimest, 20 osalejat, kes osalesid kursusel täies mahus, said vastava lõputunnistuse, 1 osaleja sai tunnistuse läbitud osalise ajaperioodi kohta.

- Vabatahtlike baaskoolitused üle-Eesti
- Arendusjuhtide koolitus 2010-2012
- “50+”
- Osalemine rahvusvahelistes võrgustikes

Projekt „Intercultural Methods of Community Development“

- University of Craiova – Faculty of Theology, Rumeenia
- Sofia University St. Kliment Ochridsky - Faculty of Theology, Bulgaaria
- EUROPE DIRECT – Carrefour europeo Emilia department, Itaalia
- MF Norwegian School of Theology Oslo, Norra
- Ja EELK Usuteaduse Instituut.

Tasemeõpe 2007-2011

Diakoonia spetsialiseerumine

„Akadeemilise usuteaduse“

magistriõppekavas,

iseseisev õppekava nimetusega „Diakoonia ja
sotsiaalteenused“

suletud 31.12.2011

Olevik ja tulevik

Käsu olemasolu EELK-s

kirikuseadus

arengukavad

Diakoonia valdkondlik arengukava sahtlis;

-- EELK arengukavad keskenduvad
tegevustele,

INIMVARA, vt arengukava

- **Valdkonna määratlus:**

Kirikule vajalike töötajate ettevalmistamine, nende teadmiste ja oskuste arendamine ja karjääri juhtimine.

Töötajate arengut soodustavate töösuhete ja –protsesside kujundamine, organisatsioonikultuuri arendamine ja eestvedamine.

- diakooniatöötajad (ametilt jaotuvad sotsiaal- ja hoolekandetöötajad, meedikud, psühholoogid, nõustajad, hingehoidjad) ja laste-, noorsootöötajad (noorsootöötajad, religioonipedagoogid pühapäevakooliõpetajad).
- Lisaks eelnevatele on oluline grupp koguduste juhatused.

- Valdkonna suunitlus:**
1. Vaimulikud (kui EELK jätkusuutlikkuse võtmeamet);
 2. EELK laste- ja noorsootöötajad, diakooniatöötajad, kirikumuusikud.
 3. Kiriku ametnikud ja abiteenistujad.

Väljakutsed:

6.1 Jumalateenistuslik elu

Ilmiktöötægijad on kaasatud koguduseelu korraldusse ja aktiivselt rakendatud jumalateenistuste läbiviimisel.

6.2 Laste- ja noorsootöö

- töötægijad on mitmekülgse ettevalmistusega

6.3 Diakooniatöö

- 1. Kirikul on diakooniale profileerumiseks vajalik kompetents. Teenuste osutamise võimekus ja selleks vajalik võrgustik on välja kujunemas.

Kaks traditsiooni

- Saksa diakoonia

iseseisvate
organisatsioonide
traditsioon, kus
töötavad
professionaalid
(näit med.õed, terapeut)

- Soome diakoonia

baseerub kogudusele
(diakooniatöötaja)

Eesti variant: kaks ühes

- kogudused või
mtü-d/ SA;

kes osutavad teenuseid

Peeteli,

Diakooniahaigla,

- diakooniatöö
koguduses

Kaarli Tallinnas,

Pärnu Elisabethi

ja paljud teised

Professionaalist vabatahtlik

vastupidine sõnastus:

ametilt sotsiaal- ja hoolekandetöötajad,
meedikud, psühholoogid, nõustajad,
hingehoidjad,

- kes teostavad koguduses diakooniat (tööd) –
ja millele me ise peame sisu andma

Küsimused

- Missugune on diakoonia sisu EELKs ja koguduses;
- Missugune on diakoonia sisu 10 aasta pärast?
- Missuguseid (töö)tegijaid me vajame?
- Kas EELK (kui tervik) ja kogudused vajavad diakoonia valdkonnas iseseisvat elukutset? Ja see oleks?

*sõna „diakoonia” isiklikku teenimist
konkreetsetes eluolukordades*

*Lutheri eetika ja tema diakoonia teoloogia
keskne idee on kontsentreerumine inimeste
vajadustele*

Diakoonia lähtepunktiks on Jumala armastus, mis saab ilmsiks usus ja armastuses; teiseks: kirik on diakooniline osaduskond, kus diakooniat praktiseeritakse tõelise ligimesearmastusena nii kiriku liikmeskonna kui ka väljaspool kirikut asetseva ühiskonna suhtes; kolmandaks: me vajame diakooniliseks tegevuseks selget mõistust, kuna kristlik armastus vajab eri olukordades erinevaid teid ja tegutsemisviise